

- социальные и экономические аспекты (демографическая ситуация, охрана и укрепление здоровья, борьба с бедностью, изменение структур потребления и производства, борьба с преступностью);
- необходимость содействия устойчивому развитию населенных мест;
- приоритетность общегосударственных программ устойчивого развития (продовольственных, жилищных, демографических).

Данные меры должны привести к сбалансированному развитию экономики региона, которое должно учитывать соблюдение действующих норм, учитывать экологическое состояние местности, а также социальный уровень развития населения.

Список литературы

1. Брутланд Г. Х. Наше общее будущее. Доклад Комиссии ООН по окружающей среде и развитию. 1987 / Г. Х. Брутланд. – М.: Прогресс, 1988. – 138 с.
2. Рио-де-Жанейрская декларация по окружающей среде и развитию. 3–14 июня 1992 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/riodecl.shtml
3. Устойчивое развитие [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ru.wikipedia.org/wiki/Устойчивое_развитие
4. Савельев Ю.В. Особенности воспроизводства регионального капитала: сущность, подходы к оценке, методы управления / под общ. ред. Ю. В. Савельева. – Петрозаводск: КарНЦ РАН, 2008. – 210 с.
5. Коряков А. Г. Теоретические предпосылки развития российских регионов в контексте концепции устойчивого развития / А. Г. Коряков // Теория и практика общественного развития. – 2012. – № 6. – С. 123–129.
6. Гурков И. Б. Стратегия и структура корпорации: учебное пособие / И. Б. Гурков. – М.: Дело, 2006. – 320 с.

УДК 330.322

НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ

Стьопочкін А. І.,

*к.е.н., асистент кафедри інвестування
Донецького державного університету управління*

В статті розглянуто динаміку інвестиційної активності в Чернігівській області України; виявлено ряд перспективних напрямків підвищення інвестиційної привабливості регіону; наведено практичні рекомендації щодо шляхів покращення рівня соціально-економічного розвитку в регіоні на основі удосконалення інфраструктурних елементів інвестиційного процесу.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, реальний сектор, інвестиційний потенціал, регіон, регіональна політика.

В статье рассмотрена динамика инвестиционной активности в Черниговской области Украины; выявлен ряд перспективных направлений повышения инвестиционной привлекательности региона; предложены практические рекомендации по поводу путей улучшения социально-экономического развития в регионе на основе усовершенствования инфраструктурных элементов инвестиционного процесса.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, реальный сектор, инвестиционный потенциал, регион, региональная политика.

The article considers the dynamics of investment activity in the Chernihiv region of Ukraine, identified a number of promising areas to increase the investment attractiveness of the region, provides practical advice on ways to improve the level of socio-economic development in the region through improvement of infrastructure elements of the investment process.

Keywords: investment attraction, the real sector, the investment potential, the region, the regional policy.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасні ринкові умови та стан національної економіки вимагають від регіонів України більш ґрунтовних та практично спрямованих підходів до формування інвестиційних стратегій розвитку й підвищення рівня ефективності від їх реалізацій. Це дозволить зміцнити економіку України, розпочати процес відновлення реального сектору в регіонах та знизити вплив зовнішніх економічних, фінансових та політичних факторів на забезпечення позитивної динаміки соціально-економічного розвитку в країні. Таким чином, одним з першочергових комплексних показників потенціального розвитку є інвестиційна привабливість регіону, яка поєднує виробничий, демографічний, економічний, природно-ресурсний потенціали та чинники, що впливають на її розкриття.

Перспективи регіонального розвитку визначені напрямами інвестування, інвестиційною політикою, рівнем розвитку підприємницької діяльності та галузевою структурою регіонів, оптимальне поєднання яких дозволяє отримати максимальний економічний ефект. Активізація інвестиційних процесів в регіоні дозволить збільшити економічні резерви регіонального зростання та позитивно вплинути на економіку регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питань інвестиційної привабливості приділялася значна увага таких вчених, як Прутнік Е. [3], Подоляк Л. П. [1]. Аналіз впливу чинників на інвестиційні процеси в контексті регіонального розвитку розглянуто також в програмі інвестиційного розвитку Чернігівської області на 2011-2015 роки [1]. Водночас в умовах необхідності посилення конкурентних переваг регіонів України, соціально-економічних перетворень та структурної перебудови національної економіки питання підвищення інвестиційної привабливості регіонів потребують подальшого дослідження.

Мета статті. Аналіз сучасного стану інвестиційної привабливості регіону (Чернігівської області) та на основі його здобутків надання рекомендацій щодо її підвищення.

Вклад основного матеріалу дослідження. Головним завданням підвищення інвестиційної привабливості регіону є створення умов для концентрації капіталу та налагодження механізму його реалізації в пріоритетні напрями регіону для отримання максимального соціально-економічного ефекту. Серед регіонів України Чернігівська область посідає 15 місце за показником валового регіонального продукту (14636 млн грн), 23 місце за показниками обсягу промислової продукції та інвестицій в основний капітал (99,8 млн грн) відповідно. Це дозволяє визначити, що Чернігівська область є перспективним регіоном, однак він потребує удосконалення регулятивних заходів щодо інвестиційних процесів в контексті сучасних умов господарювання.

Промислова політика Чернігівської області спрямована на впровадження високих технологій, стимулювання наукомістких виробництв, що здійснюють випуск інноваційної продукції та, насамперед, орієнтована на формування умов для розширення масштабів промислового виробництва й реалізації якісної конкурентоспроможної продукції.

У територіальному розрізі найбільший промисловий потенціал припадає на міста Чернігів, Прилуки, Ніжин, а також Менський, Корюківський, Ічнянський, Варвинський, Ніжинський райони. Підприємствам обласного центру належить третина обсягу реалізованої промислової продукції [1].

Враховуючи значний промисловий потенціал, доцільним також є дослідження структури експорту та динаміки зовнішньоекономічної діяльності в регіоні. Зовнішньоекономічна діяльність здійснюється з 89 країнами світу. Головними партнерами області залишаються країни Європи (Німеччина, Польща, Франція, Литва), СНД (Росія, Білорусь), Туреччина, Малаві, Бразилія та США, Австралія [4].

У структурі експорту переважають паливо мінеральне, нафта та продукти її переробки, папір, картон, напої алкогольні та безалкогольні, вовна, деревина та вироби з неї, нитки із хімічних волокон та інше. В структурі експорту найбільшу питому вагу займають паливо мінеральне, нафта та продукти її переробки (рис. 1).

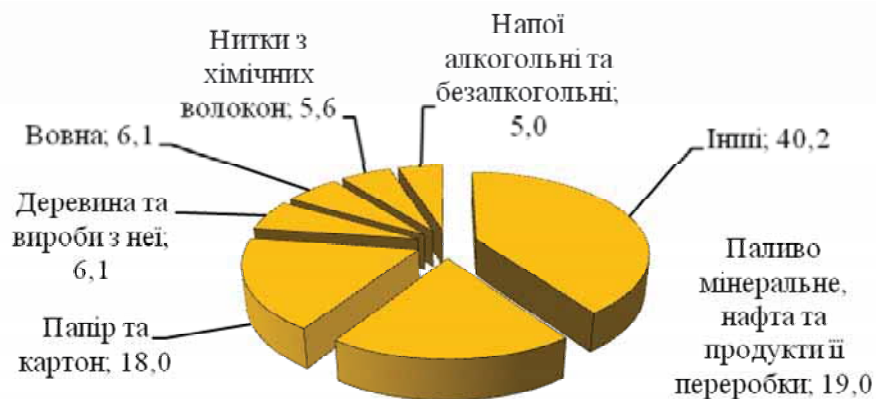

Рис. 1. Структура експорту Чернігівської області [3]

Головним інструментом інвестиційної політики в Чернігівській області є програма інвестиційного розвитку області на 2011-2015 роки, що містить відповідні пріоритети та завдання у сфері залучення і реалізації інвестицій, окреслює організаційні та економічні засади забезпечення поступального збільшення обсягів інвестиційного капіталу, умови розкриття потенціалів та економічного зростання рівня привабливості регіону для зовнішніх та внутрішніх інвесторів.

Результатом підвищення інвестиційної активності в регіоні виступає збільшення обсягів залучених інвестицій в економіку області, в тому числі іноземних, створення нових робочих місць, розвиток ринкової інфраструктури, розкриття науково-технічного та інноваційного потенціалів (таблиця).

Таблиця

**Динаміка інвестиційної активності
в Чернігівській області за 2008-2012 роки [2]**

Найменування	2008	2009	2010	2011	2012
Інвестиції в основний капітал, млн грн	998,6	1083,7	634,1	621,5	852,4
Індекс інвестицій в основний капітал, млн грн	146,7	87,0	51,4	88,6	120,3
Інвестиції в основний капітал на 1 особу, грн	2133,1	2725,9	1434,7	1603,3	2244,6
Інвестиції в основний капітал за рахунок державного бюджету, млн грн	171,8	120,9	93,3	51,4	105,0
Інвестиції в основний капітал за рахунок власних коштів підприємств та організацій	1305,6	1771,0	900,8	1151,2	1550,9
Інвестиції в основний капітал за рахунок кредитів банків та інших позик	499,2	569,1	344,4	115,7	276,9

На основі аналізу даних таблиці можна зробити наступні висновки, що в 2010 році спостерігався спад за всіма показниками. У 2011-2012 рр. відбулися процеси поживлення інвестиційної активності, що зумовлено удосконаленням державної та регіональної політики та дозволило у 2012 році досягти показника 852,4 млн грн, що на 20,3% більше порівняно з 2011 роком [1].

Серед основних чинників, що впливають на інвестиційну привабливість означеного регіону, можна виділити: кредитну політику, податкове навантаження, рівень тінізації економіки, стимулювання експорту, галузеву спеціалізацію регіону.

Важливим аспектом інвестиційної політики регіону є стимулювання притоку іноземних інвестицій, що сприяє підвищенню фінансового забезпечення реалізації інвестиційної політики, так, за січень-вересень 2012 р. в економіку Чернігівської області іноземні інвестори вклали 8,7 млн дол США прямих інвестицій (акціонерного капіталу), з яких значна частина (41,1%)

загального обсягу інвестицій належить інвесторам з Німеччини. До найбільших інвесторів економіки області також входять: Польща, Кіпр, Російська Федерація, Віргінські Острови, Беліз, Литва, Велика Британія, Італія. Серед напрямків інвестування іноземних інвесторів переважає вкладання коштів в промисловий сектор 78,3 %, що свідчить про необхідність удосконалення регіональної економічної політики в питаннях розвитку потенціалу промислового комплексу [2].

Серед промислових підприємств з найбільшою концентрацією іноземного капіталу можна виділити:

АТ «Тютюнова компанія «ВАТ-Прилуки» (україно-англійське) – виробництво тютюнових виробів;

ЗАТ «Чернігівський пивкомбінат «Десна» (україно-бельгійське);

ВАТ «Ніжинський пивзавод» (україно-люксембурзьке) – виробництво пива та безалкогольних напоїв;

ТОВ СП «Чексіл-Аріадна» (україно-американське) – торгівля тканинами;

ТОВ «Компанія Союз» (україно-латвійське);

ТОВ «ТРИАЛ, Лтд» (україно-американське) – оптова та роздрібна торгівля;

ДП «ЧернігівНафтоГазГеологія» (спільна діяльність з ПП «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» – Британія) – облаштування нафтових свердловин [4].

Згідно з проведеним дослідженням, основними напрямками підвищення інвестиційної привабливості Чернігівської області є наступні:

розвиток ринкової інфраструктури, зокрема доріг та комунікацій;

розробка заходів стимулювання притоку іноземних інвестицій;

удосконалення правового поля здійснення інвестиційної діяльності з урахуванням економічних інтересів всіх учасників інвестиційного процесу;

покращення інформаційного забезпечення інвестиційного процесу, зокрема формування елективної бази даних щодо виробничого потенціалу, ресурсів, інноваційної активності підприємства, інвестиційних проектів й узгодження інтересів потенційних інвесторів з завданнями стратегічного економічного і соціального розвитку області;

розвиток співробітництва між органами виконавчої влади та представниками реального сектору економіки;

створення механізмів підтримки суб'єктів інвестиційної діяльності, зокрема консультативних послуг з питань підготовки та реалізації інвестиційних проектів та пошуку потенційних інвесторів;

соціальна підтримка трудового потенціалу області, підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. Таким чином, інвестиційна привабливість Чернігівської області займає важливе місце в економіці держави, тому створення сприятливого інвестиційного клімату залежить від успішної реалізації завдань регіональної політики в Україні. Оптимізація інтересів влади та бізнесу дозволить підвищити інвестиційну привабливість регіону та забезпечити стабільне економічне зростання.

Реалізація запропонованих рекомендацій головним чином має активізувати інвестиційний процес, відновити інвестиційний попит, збільшити обсяг вітчизняних та іноземних капітальних вкладень.

Список літератури

1. Середньострокова програма промислового розвитку Чернігівської області до 2012 року.
2. Головне управління статистики у Чернігівській обл. Чернігівський моніторинг. Іноземні інвестиції в економіку Чернігівської області. Довідка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://monitor.cn.ua/ua/economics/9267>.
3. Прутнік Е. Економіка Чернігівської області. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prutnik.com.ua/chernigiv/economy/>
4. Посольство України в США. Інвестиційний портрет Чернігівської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/usa/ua/publication/content/20279.htm>

УДК 339.732

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Тарасова О.В.,

*ст. викл. кафедри обліку та аудиту
Донецького державного університету управління*

У статті розглянуто основні підходи до визначення системоутворюючих фінансових організацій і дана їх класифікація. Проведено аналіз сучасного розвитку транснаціональних банківських організацій і визначена їх роль в забезпеченні збалансованості світового господарства в умовах кризи.

Ключові слова: *транснаціоналізація, банківська організація, криза, світове господарство.*

В статье рассмотрены основные подходы к определению системообразующих финансовых организаций и дана их классификация. Проведен анализ современного развития транснациональных банковских организаций и определена их роль в обеспечении сбалансированности мирового хозяйства в условиях кризиса.

Ключевые слова: *транснационализация, банковское учреждение, кризис, мировое хозяйство.*

In the article the basic approaches to the definition of a systemically important financial institutions and their classification is given. The analysis of the modern development of transnational banking organizations and defines their role in ensuring the balance of the world economy in the conditions of crisis.

Keywords: *transnationalization, banking institution, crisis, world economy.*